

CHRY. Considera dominatores clementia: qualiter et pro vna aia ostendit seipsum vulnera habentem et accedit ut saluet vnu: et numeris discipuli annunciantes digni erant fide et ipse promittens. Sed in q2 solus thomas quesivit: ne q3 hoc cu priuauit christus: no aut statim ei apparet: sed post dies octo: vt in medio a discipulis admonit? accendatur in maius desideriu et fidelio: fieret in futurum. vnde dicit: Et post dies octo iteru erant discipuli eius inmis et thomas cu eis. Venit iesus ianuis clausis: et stetit in medio: et dixit: Pax vobis. **AV.** in ser. pas. Queris a me et dices: si per ostia clausa irauit: vbi e corporis modus: et ego respondeo: si super mare ambulauit: vbi e corporis pondus: sed fecit illud dñs tanq dñs: nuquid igitur quia resurrexit desinit ee dominus. **CHRY.** Stat itaq iesus et no expectat a thoma interrogari: sed vt ostendat quoniam cu loquebat ad condiscipulos aderat: eisdem verbis vsus est. Et primo quidem increpat vel iproperat. vnde sequitur: Deinde dicit thome: infer digitum tuu huc: et vide manus meas: et asser manu tua: et mitte in latus meum. secundo aut erudit dicens: Et noluisse incredulus sed fidelis. vnde qm infidelitatis erat abiguitas: anteq spiritus sanctus acciperet: postea aut no: sed firmi erant de reliquo. Dignu aut est: querere qualiter corpus incorruptibile typos habebat clauoru: sed ne tumultuaret: eodeseensionis. n. erat vt discerneret: quonia ipse erat qui crucifixus fuerat. **AV.** de symbolo: Posset aut si vellet de corpore suscitato et clarificato homine macula cuiuslibet et cicatrice abstergere. sz sciebat quare cicatrices in suo corpore reseruaret. Sicut enim demonstrauit thome non credenti nisi tangeret et videret: ita et inimicis suis vulnera demonstraturus est sua no q eis dicat sicut thome: Quia vidisti credidisti: sed vt conuincas eos veritas dicat: Ecce hominem que crucifixus: videtis vulnera que inscriptis: agnosceitis latus qd pungistis: qm per vos et propter vos apertu e: nec tamen intrare voluistis. **AV.** xlii. de ci. oci. Nescio autem quo modo etiaz sic afficimur amore martyru beatoru: vt velimus in illo rego in coru corporib? videre vulnerum cicatrices que pro christi noie pertulerunt: et fortasse videbimus. no. n. deformitas in eis: sed dignitas erit: et quedaz quils in corpore non corporis sed virtutis pulchritudo fulgebit. nec ideo m si aliqua martyribus apurata et ablata sunt membra: sine ipsis membris in resurrectione erunt mortuoru: quibus dictu e: Capillus capitis vestri no peribit. Sed si hoc decebit in illo nouo seculo: vt indicia gloriosoru vulnerum in illa inuictibili carne cernant vbi membra vt precciderent percussa vel secca sunt ibi cicatrices: sed tamen eisdem membris redditis no perditis apparebunt. Quauis igitur oia que acciderat corpori vicia tunc no erunt: no snt tamen appellada vicia: sed virtutis indicia. **GRE.** in bo. Palpada autem carne domini prebuit qua clausis ianuis introduxit: qua in re duo mira et iuxta humanam rationem valde sibi contraria ostendit: ou post resurrectione corp suum et incorruptibile: et tamen palpabile demonstrauit. Nam et corrupti necesse est quod palpatur: et palpari non potest quod non corrumpitur: et incorruptibilem se ergo et palpabilem demonstrauit: vt profecto post resurrectionem esse ostenderetur corpus suum et eiusdem nature et alterius glorie. **GRE.** xlii. moza. Corpus etiam nostrum in illa resurrectionis gloria erit quidez subtile per effectum spiritualis potetie: sz palpabile p veritate nature. No aut sicut euticius scripsit ipalpabile: et veta aereq subtilius. **AV.** Videbat aut thomas tangebatur homine: et cofitebatur deum que no videbat neq tangebatur: sz per hoc qd videbat atq tangebatur: illud ia remota dubitatione credebatur. vñ sequit: Rndit thomas: et dixit ei: Dñs me? et deus me? **THE.** Qui pri infidelis fuerat: post lateris tactu optinu se theologu ostedit. Na duplicem naturam vnicuq hypothesim christi edisseruit. dicendo. n. Dñs me? humanam naturam: dicendo vero deus meus: diuinam confessus e: et vnus et

eundem deum et dñs. Sequitur: Dicit ei iesus: Quia vidisti me credidisti. **AV.** Non ait tetigisti me sed vidisti me qm generalis quodammodo e sensus visus. na et per quattuor alios sensus notari solet velut cu dicim? Audi et vide q bene sonet: olfact et vide q bene oleat: gusta et vide q bene sapiat: tange et vide q bene caleat. vnde et hic dñs dicit Infer digitu tuu huc et vide manus meas. Quid aliud ait q tange et vide: nec m ille oculos habebat i digito: ergo si ut intucendo sine etiaz tangendo hinc ait: Quia vidisti me credidisti: quauis dici possit no ausu fuisse discipulu tangere: cu se offerret ille tangendu. **GRE.** Sed. cu apostolus dicat fides e substantia sperandarum rerum argumentum no apparentium: profecto liquet: quia que apparet: ia fides non habent: sed agitione. Dum ergo vidit thomas: cum palpauit: cur ei dicitur: Quia vidisti me credidisti. sed aliud vidit: aliud credidit: homine vidit: et deum confessus est. Iustificat aut valde quod sequitur: Beati qui non viderunt et crediderunt. In qua sententia nos specialiter significati sumus: qui cum que carne non vidim? mente retinem? si m fide nra opib? sequimur. Ille. n. vere credit: qui exerceat opado qd credit. **AV.** Preterit aut tps vsus e verbis tanq ille q id qd erat futurum in sua nouerat: predestinatione ia factu. **CHRY.** Cu q aliq nunc dixerit: Utina in te possit illis fuisse: et vidisset xpm miracula faciente excoget: Beati q no viderunt et crediderunt. **THE.** Exprimat et hic discipulos q nec plagas clauoru nec lai palantes crediderunt. **CHRY.** Quia vero ioanes pauciora alijs euangelistis dixerat subiugit. Multa qd et alia signa fecit iesus: et cōspectu discipulor. suos: que no snt scripta i libro hoc: sed nec alijs oia dixerunt: sed que erat sufficientia attrahere ad fide audientes. Vbi aut videtur hic dicere ea q post resurrectione sunt signa: et ideo dicit in conspectu discipuloru suorum cu qb? solus post resurrectione cōuersatus e. o cūde vt discas qm no solu discipuloru gra signa fiebat: induxit: hec aut scripta sunt vt credatis q iesus e christus filius dei: cōiter ad humanam naturam loquens: et vt ostendat qm no illi q credit: sed nobis ipsis vtile e credere subdit: Et vt credēs vitam habeatis in nomine eius. i. per iesum: ipse aut e vita. **CA. XXI.**

OSTEa manifestauit se iteruz iesus ad mare tyberiadi. Manifestauit aut sic: Erant simul simon petrus et thomas q dicitur didymus et nathanad qui erat a chana galilee: et filij zebedei et alij ex discipulis eius duo. Dicit ei simon petrus: Vado piscari. Dicit ei: Venimus et nos tecu. Et exierunt et ascenderunt in nauis: et illa nocte nihil prendiderunt. Mane aut factu stetit iesus i litore: non tamen cognouerunt discipuli: quia iesus e. Dicit ergo eis iesus: Pueri: nuquid pulmentariu habetis? Respondeit ei: No. Dicit eis: Mittite i dextram nauis i rbete: et inuenietis. Miserunt ergo et itaz no valebant illud trahere pre multitudine pisciu: Dicit ergo discipulus ille que diligebat iesus petro: Dominus e. Simon petrus cu audisset qz dñs est tunica succinxit se. Erat enim nudus et misit se i mare. Alij aut discipuli nauigio venerunt. No. n. longe erant a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rbete pisciu. Et ergo descenderunt in terram: viderunt priuas positas et pisce superpositu et panem. Dicit eis iesus: Afferte de piscib? quos pēdidistis nunc. Ascendit simo petrus et traxit rbete i terram plenu magnis piscib? cēuagñgitatib?. Et cu tanti eunt:

non est scissus rube.

AV. Quod inmediate euangelista premiserat: veluti huius libi indicat finem: sed narrat hic deinde quemadmodum se manifestauerit dominus ad mare tyberiadis. unde dicit: Postea manifestauit se iesu iterum ad mare tyberiadis. **CHRY.** Dicit autem postea: quia non continue cum eis ambulabat ut antea dicit et cetera. Manifestauit se: quia non videret nisi cōdescederet: quia incommuniabile erat corpus. Locum autem memorat dicens quoniam plurimum timor: si eis dominus abstulerat: ut de reliquo ipsi longe a domo pcedat non ultra in domo conclusi: sed in galilea iterum piculum declinantes iudicium. **BED.** More autem soluto euangelista prius retulit causam: deinde quemadmodum res gesta sit enarrat. unde sequitur: Manifestauit autem sic.

CHRY. Quia vero neque dominus cum eis continue erat: neque ipse dicitur erat: aliquid tunc erat eis commissum: neque aliquid habebat agere: arte piscationis tractabat. unde sequitur: Manifestauit autem sic. Erant simul simon petrus et thomas et alii discipuli: et nathanael qui erat a chana galilee: et filius phillippos: et filius sebidae: et iacob et ioannes et alii ex discipulis eius duo. Dicit eis simon petrus: Vado pescari.

GRE. in hoc. Queri potest cur petrus qui piscator ante conversionem fuit: post conversionem ad piscationem rediit: cum veritas dicat: Nemo mittens manum ad aratrum: et respiciens retro aperit regnum dei. **AV.** Quod si fecissent discipuli: defuncto iesu priusque resurrexisset a mortuis: putarem eos illa que alios eorum occupauerat desperationem fecisse. Nunc vero post cum sibi de sepulchro redditum viuus post inspecta vulnerum loca: post acceptum et infusum spiritum sanctum subito fuit sicut fuerant non hominum sed piscium piscatores. Rūde dū ē ergo nō eos fuisse prohibitos ex arte sua licita victum necessarium querere: sicut apostolorum integritate fuata: si quoniam viuere aliquid non haberet. Sic enim beatus paulus ea potestate qua profecto cum ceteris euangelii piscatoribus habebat: non cum ceteris vteret sed stipendio suo militaret: ne gētes a noie christi postas alienas: doctrina eius quasi venalis offenderet: aliter educat arte quam non nouerat didicit ut omnia suis manibus transigeret: nullus grauaretur auditor: quanto magis beatus petrus qui iam piscator fuerat quod nouerat fecit: si ad prius illud tempus: aliquid viuere non inuenit. Sed rūde dū dīspiciat: Et cur non inuenit cum dominus promiserit dicens: Querite primum regnum dei et iustitiam eius: et hec omnia apponentur vobis: Prius est dominus quod promissum impleat: nā quod alii pisces qui capere perit apponunt: quod non ob aliud credendum est eis ingessisse penuriam qui cogere iure piscatum nisi dispositum volens exhibere miraculum. **GRE.** in hoc. Negocium ergo quod ante conversionem sine peccato extitit: hoc est post conversionem repte culpa non fuit. unde per uersionem suam ad piscationem petrus rediit. **AV.** Antiquus vero ad thelonii negotium non rediit: Sicut enim plerumque negotia que sine peccatis exhiberi aut vitare aut nullatenus possunt. Que ergo ad peccatum implicant: ad hec necesse est ut post conversionem animus non recurrat.

CHRY. Alii autem discipuli sequebantur petrum. unde dicit: Dicunt ei: venimur et nos tecum. Colligat. n. de reliquo sibi inuicem erat. Simul volebat piscationem videre. Sequitur: Et exiit et ascendit in nauis. In nocte autem piscabantur: quia adhuc formidolosi erant. **GRE.** facta est autem discipulorum piscationis magna difficultas: ut veniente magistro fieret admirationis magna sublimitas. unde sequitur: Et illa nocte nihil prędiderunt. **CHRY.** Laborantibus autem et afflictis discipulis assistit iesus. unde sequitur: Mane autem facta. scilicet in litore non tamen cogit discipuli quia iesus est. Non enim seipsos moris ostendit: sed voluit et allocutionem cum eis finire. Et primo loquitur eis humani. nā sequitur: Dicit eis iesus. pu. nūquid pulmē habetis: hoc autem dicit quasi ab eis aliquid emere vellent. ut autem timeretur: eis signum ostendit per quod cogno scerēt. Sequitur. n. Dixit eis: Mitti in dexteram nauis. et iucietos. Multa autem consequenter facta sunt: quorum primum est multos pisces esse comprehensos. unde sequitur: Misit ergo rube. et ita non vale. illud tra. premul. piscium. Sed in christi cognitione petrus et ioannes suos proprios modos ostenderunt. Ioannes. n.

perspicacior erat: et io primo cognouit christum. unde sequitur. Dicit ergo discipuli. il. quē. di. ie. pe. dñs ē. **BED.** Hoc inditio sicut sepe ita et hic sua demonstrat persona. Cognouit autem prius dominum siue miraculo istius piscationis: siue sono precogitate vocis: siue prime reminiscens piscationis. **CHRY.** Petrus autem seruatio: erat: et io promptius venit ad christum. Sequitur. n. Simo petrus cum audisset: quia dominus ē tunica sue cinxit se. erat. n. nudus. **BED.** Dicit autem petrus nudus fuisse: ad comparationem ceterorum vestimentorum quibus vti solebat: sicut solemus dicere cum aliquem simplici vestimento videmus indutum: quare nudus incedis. Siue potest intel ligi quod more piscatorum studio piscandi nudus incederit.

THEO. Quod vero se precinxit petrus pudoris est signum. precinxit autem se lineo amictu quem fenices et yppij piscatores circūuoluunt sibi cum nudi sunt siue etiam ceteris indumentis apponunt. **BED.** Eodem autem ardore quo et multa alia fecerat: venit ad iesum. unde sequitur: Et mi. se in mare: alii autem discipuli. nā. venerunt. Non tamē intelligendū est petrum super fluctus venisse: sed aut natando aut pedibus prope: quia erant prope terram. Sequitur. n. Nō longe enim erant a terra: sed quasi cub. ducentis. **GLO.** Interpositio est. Sequitur enim. Trahentes rube piscum. ut sit ordo lre: Alii discipuli nauigio venerunt trahentes rube piscum. Nō longe. n. rē. **CHRY.** Deinde aliud signum ponitur cum subdit: Ut descendit in terram: viderunt primum. po. et piscum. po. et panem. Nō. n. adhuc ex materia supposita operati: sed ad id quod ē mirabili ducit signa ostendens: quoniam et ex subiecta materia ante crucem miracula faciebat propter quadam dispensationem. **AV.** Nō autem hic intelligendū et panem fuisse primum suppositum: sed quasi diceret: Viderunt prunas postas et piscem suppositum prunis: et viderunt panem. **CHRY.** Ut autem ostenderet non esse phantasma quod factum ē: iubet ex piscibus ab eis capere afferri. Sequitur. n. Dicit ei iesus. Affer. ex pisci. quos prędi. nūc. Deinde et aliud signum fuit quod ex multitudine piscium rube non ē scissus. unde sequitur: Alce. si. pe. et traxit rube. ad terram. ple. mag. pis. centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent non ē scissus rube. **AV.** Mystice autem in captura piscium comendat ecclesie sacramentum: quoniam futura ē in vltima resurrectione mortuorum. Et ad hoc comendandum valet quod tanquam finis ē interpositus libi: quod est et securre narrationis quasi phemium.

Quod autem septem discipuli fuerint in illa piscatione: duo septena rito numero finem significat tempore. vniuersum quippe septem diebus voluit tempus. **THEO.** Cū autem nox erat ante solis christi primum prophetam nihil ceperunt: quia etsi vnam nationem israel corrigere conarentur: illa tamen frequenter in idolatriam labebatur. **GRE.** in hoc. Queri autem potest cur discipulis in mare laborantibus: post resurrectionem suam coram discipulis in fluctibus maris ambulauit: Sed mare prius seculi significat: quod se causarum tumultibus et vndis vite corruptibilis illudit. per soliditatem autem litoreis perpetuas quietis eterne figurat. Quia igitur discipuli adhuc fluctibus mortalis vite inerant in mari laborabant. quia autem redemptor noster iam corruptionis carnis excesserat: post resurrectionem suam in litore stabat.

AV. Litus est finis maris: et io finem significat seculi. Si cur. n. in hoc loco qualiter in fine seculi futura sit: ita dominus alia piscatione significauit ecclesiam quāliter nūc sit. unde ibi iesus non stabat in litore: sed ascendens in vnam nauis quod erat simonius: rogauit eum a terra reducere pusillum. In alia piscatione non mittitur rubea in dexteram ne solos significet bonos: nec in sinistram ne solos malos: sed idcirco. Laxate inquit rubea vestra in capturas: et mixtos intelligam bonos et malos. Hic autem mittit inquit dexteram nauis rube: ut significaret eos qui stabant ad dexteram solos bonos. Illud fecit in initio piscationis sue: hoc post resurrectionem suam: hic ostendit illa capturas piscium bonos et malos significare quos nunc habet ecclesia. ista vero omnino bonos quos habet et ceterum: completa in fine huius seculi resurrectione mortuorum. Illi autem qui pertinet ad resurrectionem vite in dexteram: et iter christi nominis rubea designat: non nisi in litore: sed in fine seculi cū resurrexerit appebit: non valuerit sic trā

here rhetia vt in nautem refuderent quos ceperant pisces
sicut de alijs factū ē. Habet autē istos dexteros ecclesia
post finē vite hui⁹ i sōno pacis: velut in profundo latētes
donec ad litt⁹ rhere pueniat: qđ in prima piscatione oua-
bus nauiculis hoc lito loco ducētis cubitū: centū ⁊ cē
tū existimo figuratū: ppter virtutis generis electos ⁊ cir-
cūcisiōis ⁊ spūtijs. **BED.** Vel per ducētos cubitos ge-
mina charitatis virtutis exprimitur. per dilectionē enim
dei ⁊ proximi xpo appropinquam⁹. Piscis autē assus ē
xps passus. Ipse latere dignat⁹ ē in aquis generis huma-
ni. Capl voluit laqueo nre noctis: ⁊ qui nobis fact⁹ est pi-
scis humanitate: extitit nobis panis nos reficiēs sua diui-
nitatē. **GRE.** Petro autē scā ecclia ē cōmissa. ipsi specia-
liter dicit: **Pasce oues meas.** qđ q postmodū aperit in vo-
ce nūc significat i ope. Ipse. n. pisces ad soliditatē litto-
ris pertrahit: qđ stabilitatē eterne patrie fidelib⁹ ostendit:
hoc egit verbis: hoc epistolis: hoc agit quotidie miracu-
lorū signis: sed cū rhere magnis piscib⁹ plenū dī: additur
⁊ quātis. ⁊ hoc ē qđ subdit: **Plenū magnis piscib⁹:** cētum
qđquaginta trib⁹. **AV.** In alia piscatione numerus pisciū
nō exprimit⁹ tanqđ illud ibi fiat qđ pdictū ē p ppheta. An-
nūciatū ⁊ locut⁹ sūt: multiplicatū sūt sup numerū. Hic vero
cert⁹ ē numer⁹ cui⁹ reddeda ē rō. Numerus. n. qđ legē signi-
ficat decē ē ppter decalogū. Cū autē accedit ad legē gra. i.
ad litterā spūs: quodāmodo denario numero addit⁹ septe-
nari⁹: septenario quippe numero significatur spūscūs ad
quē significatio ppter pertinet. Primū. n. in lege sonuit fā-
cificatio in die septimo. Itas ē ppheta cū pmedat ope
vel munere septenario. Cū itaqz legis denario spūscūs p
septenariū numerū accedit: sūt. x. ⁊ vij. qui numerus ab
vno vsqz ad seipsū cōputatis oib⁹ crescens ad centū qđqz
gintatres peruenit. **GRE.** Ducam⁹ ē p trigonū. x. ⁊ vij.
veniunt quinquagintaunū. In quinquagesimo autē ano cun-
ctus ppls ab oi opatione quiescebat: s3 vera requies in
vnitate ē. vbi. n. scissura diuisiōis ē: vera redēs nō ē. **AV.**
Nō ergo tātmōdo centū quinquagintatres sancti ad vī-
tā resurrexuri significātū eternā: s3 oēs ad gratiā spūs p-
tinētes hoc numero figuratū: qđ ē numer⁹ ter. h3 quinquā-
genariū numerū: ⁊ insuper ipsa tria ppter mysteriū trini-
tatis. Quinquagenari⁹ autē multiplicatis septē p septem ⁊
vni⁹ adiectiōe coplect. vñ⁹ autē addit⁹ vt eos significet esse
vnū. Nō autē frustra dictū ē qđ erat magni. Cū. n. dixisset
dñs: Nō veni soluere legē: sed implere: daturus spūz vī-
qz per quem lex posset impleri: paucis verbis interpositis
ait: Qui fecerit ⁊ docuerit magn⁹ vocabit⁹ i regno celoꝝ
In prima autē piscatiōe rhere ppter significanda scissmata
rūpebatur: h3 vō qm i illa sūma pace scōz nulla erūt scis-
mata pertinuit ad euangelistā cōsequēter dicere: Et cū tan-
ti cēt. i. tā magni nō ē scissum rhere: tanqđ illud respiceret
vbi scissū ē: ⁊ illi mali pparatiōe cōmēdaret hoc bonū.
¶ Dicit eis iesus: Venite prādetē. Et nemo au-
debat discūbetū interrogare eū: tu qđ es: sciētes
qđ dñs ē. Et venit iesus ⁊ accepit panē ⁊ dabat eis
⁊ piscē similiter. Hoc iā tertio manifestatus ē iesus
discipulis suis cū resurrexisset a mortuis.
AV. Peracta piscatiōe dñs eos ad prandīū vocat. vnde
dī: Si. eis. te. veni. prandere. **CHRY.** hic qđ nō dicit
qđ comedit cū eis: s3 lucas hoc dicit. Hoc autē fiebat: nō vt
natura indigēte cibis de reliquo sed cōdescēsiōe ad o-
mōstrationē resurrectionis scā. **AV.** xij. oc. ci. dei: Corpo-
ra autē iustoz qđ in resurrectione futura sunt: neqz ligno vi-
te indigebūt: quo fiat vt nullo morbo vel senectute inue-
rata moriantur: neqz vllis alijs corporalib⁹ nutrimentis:
quib⁹ esuriēdi atqz sitiedī qūscūqz molestia deuitet: quoni-
am certo ⁊ iūolabili munere immortalitatis induentur. vt
nō nisi velint possibilitate nō necessitate vescant. nō. n. po-
testas sed egeitas edēdi ⁊ bibēdi talib⁹ corporib⁹ auferet
sicut ⁊ saluator nī post resurrectionē iā qđ ē spū alī carne

sed tñ vera: cibū ac potū cū discipulis sumpsit: nō alimen-
toꝝ indigentia: sed ea qđ ⁊ hoc poterat prāte. Sequitur: Et
ne. au. discū. inter. eū: tu qđ es: ⁊ ci. qđ dñs ē. Ac si diceret.
AV. sup iōā. Nemo audebat dubitare qđ ipse eā. Tan-
ta enī erat euidentia veritatis: vt eozū nō solū dubitare
sed nec dubitare qđ vllus audeat: qm si quisqz dubitaz
vtiqz interrogaret. **CHRY.** Vel hoc dicit: qđ de reliquo
nō similiter cōfidebat ei loqui vt pri⁹: s3 cū silētiō ⁊ reueren-
tia multa sedebat attēdēs i eū: ⁊ formā qđ ē alteratā vi-
dētes ⁊ multa admiratiōe plenā valde stupefacti volebāt
interrogare. Sed formido i hoc qđ sciebāt qđ dñs ē deitē:
bar interrogatiōe: ⁊ solū comedebat qđ eis dabat cū prio-
ri prāte. h3 autē nō respicit in celū: neqz hūana illa facit: oñ-
dēs qm cōdescēsiōis gratia fiebat. vñ subdit: Et ve. ie.
⁊ acce. pa. ⁊ da. cis: ⁊ pī. sūt. **AV.** Mystice autē piscis al-
lus xps ē passus. Ipse ē ⁊ panis qui de celo descendit. hoc
incorporatur ecclesia ad participandum beatitudinē sem-
piternā. propter hoc dictus est: Afferte de piscib⁹ quos
prendidistis nunc: vt omnes qui hanc spem gerimus per
illum septenarium numerum discipulorum per quēz pōt
in hoc loco nostra vniuersitas intelligi figurata tāto sacra-
mento iōs cōmunicare nossemus: ⁊ eidez beatitudinē so-
ciari. **GRE.** Per hoc etiam qđ septem discipulis vltimū
conuiuium celebrat: eos tantumodo qui septiformi gra-
tia sancti spūs pleni sunt: futuros secum in eterna refe-
ctione denunciat. septem quoqz diebus omne hoc tem-
pus euoluitur: ⁊ sepe septenario numero pfectio designat⁹
illi ergo vltimo conuiuiō de ptesentia veritatis epulant⁹:
qui nunc pfectiōis studio terrena transcendūt. **CHRY.**
Quia vero non continuo cum eis conuersabatur: neqz si
miller vt pri⁹: subdit euangelista dicens: Hoc iā tertio
manifestatus est iesus discipulis suis cum resurrexisset a
mortuis. **AV.** Quod non ad ipsas demonstrationes s3
ad dies referre debem⁹. i. primo die cum resurrexisset
post dies octo quando thomas vidit ⁊ credidit: ⁊ hoc die
quando hoc de piscibus fecit: ⁊ deinde quotiens voluit
vīqz ad oīem quadragesimum quo ascendit in celū. **AV.**
de con. euā. Inuenimus autem apud quatuor euangeli-
stas decies cōmunicatum dominūz vīsum esse post re-
surrectionem: semel ad monumentum a mulieribus: iterū
eīdem regredientibus a monumento in itinere: tertio pe-
tro: quarto duobus euntibus in castellum: quinto pluri-
bus in hierusalēm: vbi non erat thomas: sexto vbi vidit
eum thomas: septimo ad mare tyberiadis: octauo omni-
bus vndeciz in monte galilee fm mar. nono vt dicit mar-
cus nouissime recumbentibus. qđ iam non erant in terra
cum illo conuiuatū: decimo ipso die ascensionis nō iā
in terra: sed eleuatam in nube.
¶ Cū ergo prādisset dixit simon petro iesus:
Simō iohannis diligis me plus his: Dicit ei: Eūā
dñe: tu scis qđ amo te. Dicit ei: Pasce agnos me-
os. Dicit ei iterū: Simō iōānis diligis me: Aut illi
Eūā dñe: tu scis qđ amo te. Dicit ei iterū: Pasce
agnos meos. Dicit ei tertio: Simō iohannis amas
me: Contristatus ē pet⁹ qđ dixit ei tertio: Amas
me. Et dixit ei: Domine tu oīa nosti: tu scis qđ amo
te. Dicit ei: Pasce oues meas.
THE. finitio prandio: commissiōem ouium mūdi pe-
tro commendat. non aliq. vnde dicitur: Cum ergo prādī-
sent dicit simon petro iesus: Simon iohannis diligis me
plus his: **AV.** Sciens dominus interrogat: Sciebāt. n.
dominus qđ non solum eum diligere: verū ē qđ plus oi-
bus eum diligeret petrus. **ALCV.** Dicitur autē simon
ioannis. i. filius iohannis carnalis patris. Mystice autē
simon obediens: iohannes gratia merito hoc nomine vo-
catur idest obediens gratie dei: vt ostendat qđ ardentiōz
cū charitate aplectū nō meriti hūani: s3 diuini ē mūci.

AVG. in sermone pas. **Cū** autē dñs moreretur timuit et negauit: resurgens autē dñs amorē inseruit: timorē fugauit nā qñ negauit mori timuit: resurgente dño quid timeret: in quo moriē mortuū reperiret. vnde sequit: **Aut illi: et domine tu scis qz amo te.** Confitēt autē amorē suū: oues suas cōmēdauit. vnde sequit: **Dicit ei: pasc agnos meos.** tā qñ nō ē vbi oñderet petrus amorē suū in xpm nisi ēt pastor fidelis sub pñcipe oīuz pasto:ū. **CHRY.** Qd enī maxime oīuz tribuit nobis eā que dēsuper ē beniuolētia ē pñcipiozū pñcuratio. Prēteritē autē dñs alios petro dē talibz loquit. eximi enī apostolo:ū erat petrus: et oī scipulo:ū et vertex collegi: vñ et negatione dēlecta: cōmittit ei pñlationē fratrū. Et negationē quidē ei non expōbat sed oīcit: **Et diligis me: pñstis fratribz:** et seruētē amorē quē p oīa dēmonstrasti nūc oñderet: aīaz quā dixisti te eē pñstū pñmo me: hāc oīa pñmo oībz meis. Sequitur: **Dicit ei itē. si. iōā. diligis me.** Aut il. etiam dō. tu scis qz amo te.

AV. Merito dī petro: **Diligis me.** et rñdet: **Amo te.** et dicit: **Pasc agnos meos.** vbi ē dēmonstrat vñ atqz idēz eē amorē et dilectionē. nā ēt dñs nouissime non ait: **Diligis me:** sed **amas me.** Sequit: **Di. ei. ter. si. iōā. amas me.** Tercio virū petrū cū diligat dñs interrogat. Reddit enī negationē trine trina pñstio: ne min⁹ amorē lingua seruiat qñ amorē: et plus vocis clicuisse videat mors intinens qñ vita pñs. **CHRY.** Tercio ē interrogat et tertio iungit eadē: oñdēs quā appēciat pñationē pñstiarū oīuz: et qñ hoc ē maxie ei amoris signū. **THEO.** Ex tūc ēt inoleuit cōfuerudo vt ter cōfiteatū qñ veniunt ad baptisum.

CHRY. Deide tertio interrogat conturbat ē. vñ sequit **Constita. ē. p. qz. di. ei. ter. amas me.** Rursus formidās pñ oīa ne forte estimās se diligere si nō diligat: corripitur si cur⁹ plus corripit ē: multū se estimās forte: vñ ad ipsum xpm refugit. vnde sequitur: **Et dicit ei. dñe tu oīa scis. i. i. effabilia cōdīs pñtia et futura.** **AVG.** de ver. dō. Inde ergo cōtristat ē q sepe interrogat eē ab eo q sciuerat qd interrogabat: et donauerat qd audiebat. Ueracit ergo rñdit et de intimo cordis pulit amāis vocē dīcēs: **Tu scis qz amo te.** **AV.** sup iōā. Nō autē addidit plus his. hoc enī rñdit qd de scipso sciebat: nō enī qñ ab alio quolibet pñli geret scire poterat: q cor altius vidē nō poterat. Sequit: **Di. ei. pa. oues meas. q. d. Sit amoris officiū pascē dñicū gregē sicut fuit timoris indicium negare pasto:ē.** **THEO.** Pōt autē qd assignare dñaz inter agnos et oues. Agni sūt qz introducuntur: oues vō pñcti. **ALCVJ.** Pascere autē oues ē credētes i xpo ne a fide dēficiat cōfōrtare: terrena subsidia si necesse ē subditis puidē: et exēpla virtutū cum verbo pñdicationis ipēdere: aduersarij obistere: errātes subditos corrigē. **AV.** Qui hoc autē aio pascit oues xpi vt suas velint eē nō pñt: se cōiunciat amare non xpm: vel gloriā dī vel dñandū vel acqñdū cupiditate: nō obueniendū et subueniendū et deo placēdū charitate. Nō gnos s3 ipsū amem⁹: et pascēdis ouibz ei⁹ eā q sūt ei⁹ nō q nra sūt que ram⁹. qñ quis. n. scipsū nō deū amat: nō amat se. q. n. non pōt viuere de se: moriē vtqz amādo se. nō g se amat: q ne viuat se amat. Cū vō ille diligat de quo viuūt: nō se diligēdo magis se diligit: q pñtea nō se diligit vt enī diligit de quo viuūt. **AV.** in ser. pas. Existerūt autē qdā s3 infideles: diuiserūt gregē xpi: et furtis suis peculia sibi fecerūt: et audis eos dicere. **Oues mee sūt ille. qd qñs ad oues meas nō te inueniās ad oues meas: sic et nos dicam⁹ meas: et illi dicāt suas perdidit christus oues suas.**

Amē amē dico tibi: Cū eēs iunior cingebas te: et ambulabas vbi volebas. **Cū** autē senueris: ex tēdes man⁹ tuas: et al⁹ te cingeret: et ducet quo tu nō vis. **Hoc** autē dixit significās quā morte clarificaturus esset deum.

CHRY. Cū dixisset petro dñs de amore quē habebat ad ipsū: pñnūciat ei martyriū qd pñ ipso debebat susti

nere: erudire nos volēs quomodo eū amare oportet. vñ dicit. **Amen amē dī. ti. Cū** eēs iunior. cin. te et abū. vbi vole. **Memento** pñorīs vite: qz in secularibz iuuenis quidē vñ līs ē: qui vō senuerit iunilis. In diuinis autē nō ita ē: s3 cū superuenerit senect⁹ tūc vñt clario: tūc vñlitas idū: strio: in nullo ab erate phibita: qz ergo petr⁹ semper volebat in pñculis eē cū xpo dicit ei: **Cōfide: ita implebo tuum desideriu.** vt q passus nō es iuuenis exñs: oporteat te pñti senē. vñ sequit: **Cū** autē senueris. Per qd ostendit q negs tūc iuuenis erat negs senex: sed vir perfectus. **ORI.** sup math. Et attende q non facile inuenitur quis ex eis qui apti fuerint ad hoc opus vt cito transeat de hac vita. vñ nūc petro dicit: **Cū** senū. extē. ma. tuas. **AV.** hoc ē crucifigeris. Ad hoc autē vt venias: **Alius** te cingeret et ducet quo non vis. Prius dixit quod fieret: et deinde quō fieret nō enī crucifixus: sed crucifigendus quo nollet eē dñctus. Solutus quippe a corpore eē volebat cū christo: s3 si fieri posset pñter mortis molestiam vitā concupiscebat eternam: ad quā molestia nolens venit: sed volens eā vñcē: et reliquit hunc infirmitatis affectū quo nemo vult mori vsqz adeo naturalē vt eū beato petro nec senectus auferre poterit: sed molestia quātacūqz sit mortis debet eā vincere vis amoris quo amat ille: qui cum sit vita nostra etiā mortem voluit ferre pñ nobis. Nā si nulla ēt mortis vel parua molestia: nō ēt tñ magna martyrii gloria.

CHRY. Dicit ergo: **Quo** nō vis. pñter naturalē cōpationē anime: que in vita separat a corpore: deo hoc vñlilē dispensante: vt nō multi sibi mortē inferāt violentiā. Dein de erigens auditorē euāgelista induxit: **Hoc** autē dixit significās quā morte clarificaturus eē deum. Non dixit: **Mortuus** eē: vt dīscas quoniam pati pñ christo gloria est patientis et honor. Nisi autē certificaretur animus quia vere deus ē: minime eius intuitu mortē toleraret: quo fit vt sancto:ū mors diuine sit glorie certitudo. **AV.** Hunc inuenit eximū ille negator et amator: vt pñ eius nomine pfecta dilectione moreretur: cū quo se moriturum peruersa festinationē pñmiserat. hoc. n. oportebat: vt prius christus p petri salute: deide petr⁹ pñ xpi pñdicatione moreret.

Et cū hoc dixisset: dicit ei: **Sequere me.** **Conuersus** petr⁹ vidit illū discipulū quē diligebat ihs sequētē: et recubuit i cena sup pect⁹ ei⁹ et dixit: **Domine** qs ē q tradet te? **Hūc** ergo cū vidisset petrus dicit iesu: **Dñe** hic autē qd? **Dicit** ei ihs: **Sic** eū volo manere donec veniā. **Quid** ad te? **Tu** me seqre. **Exist** ergo sermo iste inter fratres: qz discipulus ille nō moritur. **Et** nō dixit ei iesus. nō moritur: sed sic eū volo manere donec veniā: quid ad te?

AVG. Cū pñnūciasset dñs petro q morte clarificaturus eē eū inuitat eū ad sui sequelā. vñ dī: **Et cū** hoc dixit. dī. ei: **Sequere me.** **Cur** dī petro: **Seque** me: nec dī ceteris q simul aderāt: q eū sicut magrū discipulū sequebāt. Sed si ad passionē intelligēdū ē: nūquid solus pñ xpiana vitate passus ē petr⁹: nōne ibi erat iacobus q ab herode mani festat occisus. **Verū** aliqd dīxerit: qñ nō ē iacob⁹ crucifixus: merito dīctū ē petre: **Sequere** me qui non solū mortem: s3 et mortē crucis sicut xps expertus est. **THEO.** Audiens autem petrus quā mortem pñ christo passus est: querit de iohanne an moriatur. vnde sequitur: **Conuersus** petrus vidit illum discipulum quem diligebat iesus sequētē: qui recubuit i cena supra pectus eius et dixit: **Dñe** quis ē q tradet te? **AV.** Selpū dicit discipulū quē diligebat iesus: quia ipsum pñ ceteris et familiarius diligebat: ita vt in conuiuiū supra pectus suum discumbere faceret. **Credo** vt istius euāgelij quod per eum fuerat predicaturus: diuinā excellentiam hoc modo altius commendaret. sunt qui senserint: et hī non contentibiles sacri eloquij tractatores a christo iohannem propterea

plus amatur: qz ab ineunte pueritia castissim' vixerit. Sequitur: huc ergo cu vidisset petr' dixit iesu: Dñe h autē qd: THE. i. nūquid nō moriet' r ipse: vt qdā exponit. Sequitur: Dicit ei ie. Sic eū vo. ma. do. ve. qd ad te. AV. r repetitū ē: Tu me seqre tanq' ille ideo nō seqret: qm euz manere voluit donec veniat. Quis facile aliud ēē credat q' qd fratres crediderunt q' tūc erat. Sequitur. n. Exijt ergo ser. ite inter fra. qz disci. il. nō mo. it. Sed hāc opinio nē iōānes ipse abstulit sub dēs: Et non dix. ie. non mo. s. sic eū vo. ma. do. ve. qd ad te. S. cui placet adhuc fūsitat r dicat verū ēē qd ait iōānes: nō dixisse dñz q' discipul' ille nō moriet': s. hoc nō significatū ēē talib' v'bis: q'ia eū dī xiste narravit. THE. Uel dicit: Chūst' nō negavit iōā nē moriturū. nā q' qd dñs moriet': s. dixit: Uolo eū manere. i. viuere vsqz ad mūdi finē: tūc pzo me patiet' martyriū r iō fatietur adhuc illū viuere: ab anti xpo vo debere occidī: vna cū helia p'edicaturū nomen xpi. Sed r si assignet ei sepulchzū: viuēs qdē illud itrauit: postea discessit. AV. Uel forte aliquis in illo sepulchro ei' qd ē apud ephesūz dozmire potius eū: q' mortū iacere cōtēdet: assumēs argumētū: q' illic terra sensim scaturire r quasi ebullire phibetur: atqz hoc ei' anhelitū fieri: pertinaciter asseuerans: Sed cur ei' discipulo quē pze ceteris diligebat: pzo magno munere lōgū in corpore donauit: s. nū: cū bñm petz p' igētē martyriū glia ab onere corpis absoluerit etqz con tesserit qd paulus se cōcupiscere dixerit: Cupio dissolui r eē cū xpo. Si autē vere ibi qd semper sparsit fama aut iō sit: vt eo mō cōmēdet p'iosa mors ei': qm nō eā p' mediat martyriū: aut ppter aliqd aliud qd nos latet: manet tñ qd cur dixerit dñs de hōie morituro: Sic eū vo. manere do nec veniā. Illud ēt mouet ad qdēdū: cur iōānē plus dilexerit dñs: cū ipsū dñz pl' dilexerit petr'. qm ipse sapio: me lior ē q' pl' diligūt xps: felicioz ē vo quē plus diligit xps facile rnderiz: si iustitia liberatoz nri quē admodū dēfē derē puidere. Aggrediar igit de soluēda qōne tā igētē ouas vitas sibi diuinit' p' dicatas nouit ecclesia: qz vna ē in fide: altera in spe. Ista significata ē p' applz petrū p' p' apo stolat' sui p'manē: illa p' iōānē. iō hūc dī: Seqre me. p' imi tationē. i. p'ferēdū spalia mala de illo vo dicitur: Sic cum vo. ma. donec veniā. q. d. Tu me seqre. p' imitationē p'ferē dī spalia mala. ille maneat donec sempiterna veniō reddi tur bona: qd apū dicit pōt' p'fecta me seqtur actio: i. oima ta mee passiōis exēplo. Inchoata vo cōtēplatio maneat donec veniō: p'ficiēda cū venero: quod nō sic itelligēdū ē: qm dixerit remanē. vel pmanē s. expectare: qm qd p' cū si gnificat: cū veniēt xps i plebī: i. hac aut actiua vita quāto magis xps diligimus: tāto facili' libamur a malo. at ipe nos min' diligit qles nos sum' r hic iō libat: ne semp ta les sum'. ibi vo apli' nos diligit: qm qd ei displiceat: r qd a nobis auferat nō habebim'. amet q' cum petr': vt ab ista mortalitate liberemur. amet ab eo iōānes: vt i illa imoz talitate fuemur. Cur g' iōānes min' eū diligebat q' petrus si eā vitā significabat i q' ē mltō apli' diligēd': nisi qz p' p' ea dictū ē: Uolo eū manere. i. expectare: donec veniā: qm r ipsū amorē q' tūc mltō aplio: erit nōdū habem': s. ex pectamus futurū: vt dū ipse venerit habeam'. hoc ergo p' petrū significatū ē pl' amātē: s. min' amātū: qz minus nos amat xps mltos q' brōs: vitatū aut cōtēplationē q' lūc futura ē min' amam': qz nūc nōdū nouim' nec habem'. Nemo tñ istos iignes aplos sepet: r iō eo qd significabat petr' abo erāt: r i eo qd significabat iōannes abo. futuri erāt. GLO. Uel aliter: Sic eū volo manere. i. nolo cum p' martyriū psumare: s. expectare eū in placidā absolutio nem carnis sue: qm ego veniēs recipiā cū i eterna beatitu dine. THEO. Uel alit': Tōm i hoc q' dicit dñs petro: Sequere me: cūtoz p' fidelitū platurā ei instituit. Simul at r seq' intelligas hic imitationē in cūctis r v'bis r opibus. ondit ē affectioz ad ipsū: qz qd nob' astrictioz sūt: hos seq' nos volum'. CHRY. Si vo dixerit dñs: q' lūc igit iaco

bus thronū assūpsit hierosolymoz: illud itaqz oīcā: qm petr' orbis terrarū in thronū sicut magistru. Sequitur: Cō uersus petr' vidit illū discipulū rē. Nō sine cā recoit' illā accusationē: s. vt ondat quātā petr' habebat fiduciaz post negationē. Qui eni in cenā nō audebat interrogare: sed iōānē interrogationē cōmisiit huic r p'positura fratrum credita ē: r nō solū nō cōmittit alteri interrogare q' ad ipsū p'tinet: s. de reliquo ipse pro alijs magis interrogat. Quia igit magna ei p'dixerat dñs r orbē terraz p'miserat: r mar tyriū p'nūciauerat: r amorē p'testat' ē aplioz: volēs r iōā nē cōmunicatozē accipe dixit: Dic autē qd: qm diceret: Nō ne eadē nobiscū veniet via. Valde eni iōānē amabat pe trus: r p' euāgelistā ondit eoz colligatio: r i actib' ap'loz. Sic igit nūc vicē reddidit petr' iōānē. Estimās autē eū velle interrogare: de seipso: nō audere: ipse pro eo suscipit interro gationē. Quia vo debebat orbis terraz p'curationē ac ci pe: nec oportebat eos de reliquo sibi iuicē eē p'uctos: qd eēt dñū orbis terraz p'pterea dñs dicit fin' itaz grecā Sic eū volo manere donec veniā: qd ad te: tu me seqre. q. d. Op' ubi cōmissum attēde r p'fice: hūc vo si voluerō manere hūc qd ad te. THE. Quod vero dī cū venero. quidā sic itellexerūt: ita si diceret: Quousqz cōtra iudeos q' me crucifixerūt: veniā p'cutiēs illos baculo romano rū. Aut eni hūc aplū vsqz ad vespasianū ipsū cū hierusa lē capieda erat i locis illis cōuersatū. Uel dicit: Dū vene ro. i. dū hūc volēs dirigā ad p'dicādū: te nāqz nūc dirigo ad orbis p'fiscatū: r i hoc seqre me. ipse vo manet: hic donec r eū educā sicut te. CHRY. Deinde euāgelista discipuloz opinioē ponit r corrigi: vt supra dictū ē.

Hic ē discipulus ille q' testimoniuū phibet de his: r scripsit hec. Et scim' qz verū ē testimoniuū ei'. Sūt autē r alia multa q' fecit iesus: q' si scribātur per singula: nec ipsū arbiūoz mūdum cape posse eos qui scribēdi sunt libros.

CHRY. Quia ex multa certitudine scripsit iōānes: nō refutat iustit' testimoniuū i mediū ferre. vnde dicit. Hic ē discipulus ille q' testimoniuū perhibet de his. Cōsuetudo enī cū valde vera dicam' nri testimoniuū nō denegare: r multo magis ille qui spūscō scribebat. vñ r alij apli' oīcē bāt: Nos sum' testes hōiū. Sequitur: Et scribebat hec: qd ipse solus dicit qz postērior ad scribēdū venit xpo monē te. vñ r frequēter ondit xpi ad se amorē: occulte insinuas causam ex qua ad scribēdū p'cessit: r fidedignū faciēns hūc sermonē ex sua dignitate. Sequitur: Et scim' qz verū ē testimoniuū ei'. Omnib' eni aderat: r neqz cū crucifigeret defuit: r mater ei' cōmissa ē: que sunt signa amoris: r q' cū certitudine fecit omnia. Esti aliqui non credant: inducan tur ad credendū ex hoc quod subditur: Sūt autē r alia multa q' fecit iesus. Unū manifestum ē q' nequaquā scripsit vt xpo gratiā p'stare: cū tot existētib' nō tot scripserim quot ceteris: sed hōiū plura reliqui contumelias r cōultia me diū p'ponēs. Eū autē qd gloriāz alterius scribit: opozt ecōtrario. ea que sūt ex probabiliōza tacere: q' vero sūt cla ra proponere. AV. Quod aut subdit: Que si scri. p' sin. nec ipsū arbi. mū. cape pos. eos q' scribē. sūt libros. Nō spacio loco: nū credēdū ē mūdū capere nō posse: s. capa citate legentiū cōprehēdi nō posse: quia salua rerum fide p'lerūqz verba excedere videantur fidē: qd nō fit qz aliqd qd erat obscurū vel dubiū exponit: sed quando id quod apertū est vel augetur vel extenuatur: nec tñ a tramite si gnificade veritatis erratur: qm sic verba rē q' indicat ex ced: vt volūtas loquētis nec fa. lentis appareat. hūc lo quēdi modum greco nomine hyperbolē vocant: q' mod' sicut i hoc loco ita in nōnullis alijs diuinis litteris inueni tur. CHRY. Uel hoc referēdū ē ad ei' potentia q' facie bat virtutē. sicut enim nobis facile ē loqui: ita r illi r mul to facilius facere que volebat: quia ipse est super oīa oēs benedictus in secula seculozum Amen.

